

formandskab, som har været en gevinst, og der har i hele arbejdet omkring nærområderne været tilført en nødvendig opgave, som i allerhøjeste grad har været en fælles nordisk interesse, og som et langt stykke hen ad vejen er lykkedes.

Det, vi i dag står over for, er som bekendt, at tre af Nordens lande er medlemmer af Den Europæiske Union, at Norge og Island er placeret udenfor, men inden for EØS-aftalerne, og at Færøerne og Grønland har deres særlige aftaler. Det giver en særlig opgave for Danmark med at prøve at holde og forstærke båndene inden for Vestnorden, som desuden er Danmarks helt særlige kulturelle bastion i kraft af det sprog, som et langt stykke er fællesnævneren for vores meningsudveksling og samvær og vores historie.

Derfor betyder rigsfællesskabet meget for os, og nordisk samarbejde kan være en god og nødvendig hjælp til at fastholde rigsfællesskabets værdier.

Det er vigtigt, at Norge og Island i den kommende tid ikke glider væk fra de tre andre nordiske lande. Det er vigtigt, at de i den videre udvikling også af de ting, som er EU-relaterede, følger et spor, som så langt som muligt er parallelt med det, de tre andre lande, herunder Danmark, følger.

Det er ingen kunst at uddybe forskellighederne. Opgaven ligger i, at vi følges så langt som muligt, også med henblik på at vi måske en dag kan se en lykkeligere situation, hvor Norden kan være samlet inden for EU.

Jeg vil give et enkelt eksempel på de problemer, som allerede nu viser sig. Den nordiske pasunion er jo noget af det værdifulde, noget arvegods, som vi altid har været stolte af, og som indebærer mange folkelige værdier. Det er vigtigt, at pasunionen bevares; og når vi nu ser en situation, hvor tre af de nordiske lande i kraft af det særlige samarbejde inden for Schengen-aftalen muligvis står over for fra den 26. marts at være knyttet til dette samarbejde, opstår der tilsyneladende et problem for Norge, som i så fald vil have et behov for at have sin selvstændige paskontrol i forhold til den lange grænse til Sverige og til færgeforbindelsen til Danmark – for nu at nævne vores egne interesser.

Det er meget vigtigt, at et sådant kerneområde i det nordiske samarbejde som pasunionen kan fortsætte, men at man også er i stand til at tilpasse dette forhold til de realiteter, som vi møder i Europa, og derigennem finde løsninger.

Jeg har forstået, at Norge er på vej til at ville foreslå, at de på egen hånd er klar til at varetage den ydre paskontrol inden for denne aftale.

Det ville da være en udmærket løsning, og jeg vil gerne spørge ministeren om hendes forventninger til, at det arbejde, som er sat i gang på det område, kan lykkes, for jeg tror, vi her er ved et kernepunkt, som, hvis det lykkes, vil bevise, at de ting, vi her taler om – skillelinjer og vanskeligheder – kan overkommes. Hvis det ikke lykkes, vil det omvendt give en skuffelse, som vil kunne mærkes i hele det nordiske område og hos alle gode venner af nordisk samarbejde.

Et andet område af samme karakter, jeg vil nævne, er dele af det grænsekommunale samarbejde, som vi også har været meget glade for. Det grænsekommunale samarbejde er f.eks. en fælles norsk-svensk toldbehandling langs deres grænse. Jeg har forstået, at der nu er vanskeligheder ved, at en norsk tolder kan effektuere EU's toldregler på vegne af Fællesskabet, og at man altså skal finde løsninger på det, men jeg beder om, at man sætter alle kræfter ind på, at sådanne opståede problemer i denne specielt følsomme fase bliver behandlet hurtigt og løst på en sådan måde, at tilliden til det nordiske samarbejde kan bevares, samtidig med at man er i stand til at leve op til de vilkår, som de tre landes medlemskab af EU forudsætter.

Det kommende samarbejde er som bekendt foreslået delt op i tre søjler: Det traditionelle nordiske samarbejde, som væsentligt baserer sig på det kulturelle, den europæiske søjle samt nærområderne omfattende Baltikum, Østersøen i øvrigt, Skt. Petersborg-området, Barentsregionen og de Arktiske områder.

Jeg tror, det er en rigtig opdeling. Den er realistisk, og den vil være i stand til at samle interesse omkring de problemer, som skal håndteres inden for hver af disse søjler.

At vi i tilknytning til det skal opbygge en struktur inden for nordisk samarbejde, som matcher en sådan tredeling i disse tre søjler, tager jeg som en given ting, og jeg sporer, at der er betydelig vilje til, at man kan finde frem til, hvordan en sådan organisatorisk opbygning kan være.

I den sammenhæng kommer også spørgsmålet ind om et eftersyn af det nordiske samarbejde. Det tror jeg er en god lejlighed. Begrebet »nordisk nytte« har været nævnt af ministeren. Jeg tror, ministerens definition er forstandig – det er et stærkt ord i min mund – og jeg er glad for, at den deles af andre, sådan at den får mulighed for at blive realiseret.